

z p r a v o d a j

XVIII. ročník

3

2007

- 2 Editorial
- 3 Evropská unie ve statistice
Klíčové údaje o Evropské unii ve srovnání s USA a Japonskem. Statistická data o vzdělávání.
- 4 Digitální hry pro seniory
Projekt ElderGames a vliv her na duševní svěžest ve starším věku.
- 5 Vícejazyčnost posiluje konkurenceschopnost
Význam znalosti cizích jazyků pro fungování malých a středních podniků.
- 6 Vzdělání a životní dráha 2
Výsledky výzkumů, které zjišťovaly, jaký prospěch mají lidé ze vzdělání na trhu práce. Pokračování článku z lednového čísla.
- 9 Centrální maturita ve spolkové zemi NRW
Názory na zavedení Zentralabitur v předmětu angličtina. V letošním roce by měli v Severním Porýní-Vestfálsku všichni žáci ukončující studium na gymnáziích maturovat podle centrálně stanoveného zadání.
- 10 Dodatkové kvalifikace v profesní přípravě
K čemu slouží dodatkové kvalifikace, ve kterých oborech se využívají, jaký je jejich obsah a aktuální trendy. Internetový portál zaměřený na dodatkové kvalifikace.
- 13 Bibliografická databáze Cedefopu
Databáze VET-Bib a její poslání. Spolupráce se sítí ReferNet.
- 14 Co nového v časopisech
*European journal of vocational training, 2006, č. 39;
L'enseignement technique, 2006, č. 212.*
- 15 Nové knihy v knihovně
- 16 Znovuobjevené knihy
- 16 Zajímavé internetové adresy
50. výročí Římské smlouvy, CORDIS, Hoax a co s ním, Nová ročenka Eurostatu...

Editorial

Takhle to vypadalo při podpisu Římské smlouvy 25. března 1957, to znamená před padesáti lety. Šest států tehdy založilo Evropské společenství uhlí a ocele – bližší podrobnosti jsou v úvodu článku Evropská unie ve statistice na protější straně. Kromě stručné historie a klíčových údajů o EU obsahuje článek i klíčové údaje

z oblasti vzdělávání. Jeden odstavec je věnován jazykovému vzdělávání, podrobněji se tímto tématem zabývá článek o vícejazyčnosti, která podporuje konkurenceschopnost malých a středních podniků, jak ukázal výzkum provedený v Národním středisku pro jazyky ve Spojeném království. Učení se cizím jazykům tvoří též důležitou součást tzv. dodatkových kvalifikací v Německu (viz strana 10-12).

Učení se cizím jazykům je kromě jiných výhod, doporučováno jako dobrý prostředek pro trénink mozkových buněk. Senioři budou mít možná brzy k dispozici i další pomůcku pro oddalování negativních změn spojených se stárnutím – digitální hry (viz strana 4). Zprávu o tom přinesl časopis CORDIS focus Newsletter věnující se novinkám ze světa vědy. Časopis je k dispozici v knihovně nebo na Internetu – viz rubrika Zajímavé internetové adresy.

Výsledky výzkumu odborného vzdělávání jsou ve dvouletých intervalech publikovány ve zprávách Cedefopu. V letošním roce bude publikována již čtvrtá zpráva, která se bude zabývat modernizací odborného vzdělávání. Zpráva bude zahrnovat například tato témata: image a atraktivita odborného vzdělávání, kvalifikační rámce, učení se na pracovišti, starší pracovníci a celoživotní vzdělávání, geografická mobilita a nedostatek kvalifikací. Překlady vybraných částí z předchozí zprávy (2005) jsme uveřejňovali v minulém ročníku Zpravodaje. Pro letošek zůstalo jen téma vzdělávání a životní dráha, které jsme rozdělili do tří pokračování, z nichž poslední vyjde v dubnovém čísle. Druhé pokračování (na straně 6-9) pojednává mimo jiné o vztahu mezi dosaženým vzděláním a mírou nezaměstnanosti. Statistické údaje o tomto vztahu obsahuje tabulka v článku na straně 3.

V zářijovém čísle Zpravodaje jsme na tomto místě psali, že pro Evropský rámec kvalifikací se bude v českých překladech zřejmě místo anglické zkratky EQF používat česká zkratka, tedy ERK. Po půl roce lze jen konstatovat, že v překladech oficiálních dokumentů není ustálena žádná praxe a používá se střídavě obou zkratek. Proto jsme se po poradě s odborníky rozhodli vrátit k jednoznačnější anglické zkratce – EQF.

Z článku o bibliografické databázi Cedefopu vyplývá, že se zvyšuje poptávka po informacích umožňujících srovnávat vývoj a politiku odborného vzdělávání. Podobnostmi a rozdíly mezi jednotlivými vzdělávacími systémy se zabývá srovnávací pedagogika. Není to jednoduchý úkol. Vzdělávací systémy jednotlivých zemí procházely různým vývojem a obsahují prvky, které vyplývají z tohoto vývoje, a v jiném systému se vůbec nevyskytují. Pro laika je těžké se v tom vyznat. Pomoci při tom může kniha Jana Průchy Srovnávací pedagogika (viz Nové knihy v knihovně). Kniha seznamuje s množstvím faktů, je však napsána čtivě, takže je snadno vstřebáte a možná si poopravíte některé tradované omyly. Srovnávat lze samozřejmě i jiné věci než pedagogiku. Například v rubrice Co nového v časopisech zjistíte, jak mladá je Evropská unie proti Sorbonnské univerzitě, která je o rovných 700 let starší!

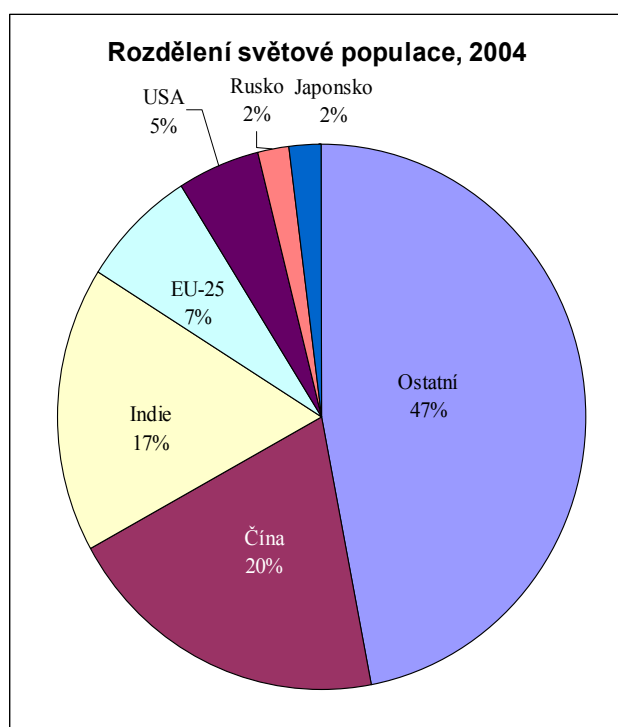
AK

Evropská unie ve statistice

K 50. výročí založení EU, tehdy Evropského společenství uhlí a oceli¹, vydal Eurostat publikaci, z níž jsme pro Zpravodaj vybrali části věnované postavení EU ve světě a vzdělávání.

Evropská unie ve světě

EU se rozšiřovala postupně v několika vlnách. K šesti zakládajícím členům (Belgii, Francii, Itálii, Lucembursku, Německu a Nizozemsku) se v roce 1973 připojilo Dánsko, Irsko a Spojené království, v roce 1981 Řecko, v roce 1986 Portugalsko a Španělsko, v roce 1995 Finsko, Rakousko a Švédsko, v roce 2004 Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko a v roce 2007 Bulharsko a Rumunsko.

Klíčové údaje

- V roce 2004 mělo 25 států EU téměř 460 miliónů obyvatel ve srovnání s více než 290 milióny v USA a téměř 130 milióny v Japonsku. V tomto roce činil podíl populace EU na celkovém počtu obyvatelstva světa 7 % (viz graf).
- HDP 25 zemí EU představuje téměř třetinu světového HDP (31 % v roce 2004), ve srovnání s 29 % USA a 11 % Japonska. Vyjádřeno ve standardech kupní síly (PPS), bylo však HDP na obyvatele ve srovnání s EU v USA vyšší o 55 % a v Japonsku o 16 %.
- Nepočítáme-li obchod v rámci Evropské unie, pak spadá na vrub EU téměř pětina (18 % v roce 2004)

světového obchodu se zbožím a přes čtvrtinu (26 % v roce 2003) světového obchodu se službami.

- EU poskytuje více než polovinu (54 % v roce 2003) celosvětové oficiální rozvojové pomoci (*official development assistance* – ODA)². Přibližně pětinu společné pomoci EU spravuje Evropská komise. V průměru věnují členské státy EU na tuto pomoc 0,34 % z hrubého národního důchodu (Dánsko, Lucembursko, Nizozemsko a Švédsko kolem 0,8 %) ve srovnání s 0,15 % v USA a 0,2 % v Japonsku.

Klíčové údaje o (celoživotním) vzdělávání

- Mladší generace je vzdělanější. V roce 2004 absolvovalo alespoň středoškolské vzdělávání (ISCED 3) 77 % Evropanů ve věku 25–34 let ve srovnání s 54 % ve věkové skupině 55–64 let. Rozdíl mezi generacemi je výraznější u žen: 79 % 25–34letých a 48 % 55–64letých. Podíl lidí přijatých do terciárního vzdělávání ve věkové skupině 20–24letých se zvýšil ze 33 % v roce 1991 na 58 % v roce 2003 (v 15 tehdejších zemích EU).

Dosažené vzdělání a míra nezaměstnanosti, 2004

úroveň v.	nízká		střední ISCED 3		vysoká	
	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži
Země ³						
BE	13,1	9,8	7,1	5,1	3,4	3,0
CZ	22,3	25,1	8,3	5,1	1,8	2,0
DK	8,7	7,5	5,6	4,3	3,8	4,2
DE	17,1	23,4	10,4	11,4	5,9	5,0
EE	:	22,0	9,3	10,6	5,2	:
EL	15,1	5,4	15,5	5,8	10,2	4,3
ES	17,5	8,1	13,9	5,8	9,7	5,2
FR	11,7	10,2	8,2	5,3	5,5	5,3
IE	5,2	7,4	3,0	3,4	2,1	2,2
IT	11,5	6,2	6,8	4,2	6,1	3,7
CY	7,2	4,5	4,9	2,5	3,4	2,2
LV	15,1	15,3	10,9	8,8	:	:
LT	12,6	15,6	14,1	10,0	5,8	5,5
LU	7,1	3,5	5,5	2,5	4,1	2,4
HU	9,6	12,9	5,0	4,5	2,3	1,4
MT	6,4	5,4	1,7	4,5	0,9	:
NL	6,6	5,3	4,2	3,4	2,5	3,0
AT	8,2	7,8	4,0	3,5	4,1	5,5
PL	30,2	29,0	18,6	16,1	6,5	4,3
PT	7,6	5,5	6,7	4,3	3,8	2,2
SI	8,3	10,3	5,4	4,8	3,1	4,9
SK	46,6	51,8	16,7	13,7	4,5	4,1
FI	13,3	11,7	8,5	8,2	5,3	4,7
SE	5,9	5,8	5,4	5,8	3,3	2,5
UK	5,1	8,3	3,7	3,7	1,9	4,6
EU-25	13,5	10,0	9,3	7,7	5,3	4,3

- V roce 2004 však 16 % Evropanů ve věku 18–24 let opustilo předčasně školu (pouze se základním vzděláním – ISCED 2).
- Kromě výměnných programů je vysokoškolské studium v cizině stále výjimečné. Ve školním roce 2003/04 činil podíl studentů studujících v jiné zemi v rámci 25 států EU pouhá 2 %, mimo EU to bylo kolem 1 % (polovina z nich studovala v USA). Do programu Erasmus se ve stejném roce zapojilo 135 600 studentů, ve srovnání s 3200 ve školním roce 1987/88.
- Nejvíce cizích jazyků se vyučuje ve středoškolském vzdělávání (ISCED 3). Vede Lucembursko, kde průměr překračuje tři jazyky, následuje Finsko (2,8), Nizozemsko (2,6), Estonsko (2,3) a kolem dvou jazyků se vyučuje v Belgii, ČR, Dánsku, Francii, Lotyšsku, Polsku, Slovinsku, Slovensku a Švédsku (viz též strana 5).
- V roce 2004 se 10 % Evropanů ve věku 25–64 let zúčastnilo aktivit celoživotního vzdělávání (v průběhu čtyř týdnů před šetřením). Nejvyšší účast byla ve skandinávských zemích a ve Spojeném království – přes 30 %. Účast v celoživotním vzdělávání je jasně ovlivňována věkem a dosaženým vzděláním, nejčastější je u vysoce vzdělaných mladých lidí.
- Kladný vliv vysokoškolského vzdělání na zaměstnanost je značný, i když v některých zemích jsou na tom lépe středoškoláci (viz tabulka na předchozí stránce).
- V roce 2002 přispívaly vlády 25 členských států EU na vzdělávání v průměru 5,2 % z HDP, nejvíce Dánsko (8,5 %).

AK

¹ *European Coal and Steel Community – ECSC*

Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier – CECA
Europäische Gemeinschaft für Kohle und Stahl – EGKS

² *ODA je definována jako transfery prostředků do rozvojových zemí a multilaterálních institucí, které jsou poskytovány oficiálními místy, jako jsou vlády států či místní správy, nebo jejich výkonnými orgány. Transakce musí splňovat stanovená kritéria.*

³ *Dvoumístné kódy zemí se řídí normou ISO 3166-1 <http://www.iso.org/iso/en/prods-services/iso3166ma/02iso-3166-code-lists/index.html> Země jsou seřazeny abecedně podle názvu země v originále (proto je Rakousko – Österreich za Nizozemskem a Finsko – Suomi před Švédskem – Sverige).*

Pramen: EU integration seen through statistics. Key facts of 18 policy areas. Luxembourg, Office for Official Publications of the European Communities 2006. 107 s.

Digitální hry pro seniory

Partneři, kteří se podílejí na projektu *ElderGames* financovaném Evropskou unií, se zabývají vytvářením interaktivních digitálních her pro starší lidi. Hry mohou zvýšit duševní činnost seniorů a dokonce zpomalit příchod demence.

Vědecké studie v posledních letech zjistily, že hraní her nejen obohacuje a zlepšuje kvalitu života starších lidí, ale může také zabránovat negativním změnám spojeným se stárnutím, např. selhávání paměti a ztrátě kognitivní schopnosti a sociální interakce.

Existující hry jsou však určeny dětem, a proto se konsorcium *ElderGames* složené z expertů na digitální média a gerontologů z Finska, Itálie, Norska, Rakouska a Španělska snaží navrhnout digitální hry pro lidi starší 65 let. Řídí se přitom vodítky vypracovanými ve španělském Technologickém institutu hraček (*Instituto Tecnológico del Jugete – AIJU*).

Hrací deska má mít přibližně velikost běžného stolu a interaktivní hry se pak budou zobrazovat na stole. Styčná plocha bude co nejjednodušší tak, aby starší lidé nebyli odrazováni přemírou techniky. Ke hraní by měly stačit jen pohyby rukou po desce.

Hry budou používat velmi jednoduchý jazyk, který umožní účast ve hře starším lidem z celé Evropy. Síťový systém bude znamenat, že hráči nebudou muset

nutně sedět okolo jednoho stolu, aby spolu mohli hrát. Hry by tak mohly být prospěšné lidem, kteří se na penzi přestěhují ze své domovské země do teplejších krajů. Například ve Španělsku žije hodně lidí ze Spojeného království. Hry jim pomohou navázat společenský styk s lidmi v novém domově a zároveň udržovat kontakty s přáteli a příbuznými ve staré vlasti.

Stolní hry podle pojetí *ElderGames* budou též fungovat jako preventivní a diagnostický nástroj. Informace o výkonech hráče mohou být předávány lékařům a umožňovat tak včas rozeznat nástup kognitivních chorob, např. demence, a reagovat na něj. Nyní je nejdůležitější najít spolehlivý způsob monitorování zdravotního stavu prostřednictvím hry a zajistit ochranu soukromí. Tento nástroj kolektivní péče by měl pomoci rychle stárnoucí evropské populaci.

AK

Pramen: EU project to develop digital games for the elderly. CORDIS focus Newsletter, 2007, č. 274, s. 16.

Vícejazyčnost posiluje konkurenceschopnost

Tisíce evropských podniků přichází každoročně o obchody nebo kontrakty v důsledku nedostatečné jazykové vybavenosti zaměstnanců. Tato zjištění naznačují, že malé podniky v Evropě mohou výrazně zlepšit své postavení, budou-li investovat do jazykového vzdělávání a rozvíjet promyšlené jazykové strategie. Nedávný výzkum ukázal, že podniky, které zlepšují jazykové způsobilosti pracovníků, mohou lépe využívat obchodní příležitosti na vnitřním trhu EU, který je s téměř půl miliardou lidí největší na světě. Podle evropského komisaře pro vícejazyčnost by se vícejazyčnost měla stát jádrem Lisabonské strategie hospodářského růstu a zaměstnanosti.

Jazyky v hospodářství

Koncem února byla publikována studie s názvem Vliv nedostatečné kompetence v cizích jazycích v podnicích na evropské hospodářství¹, která byla v průběhu roku 2006 vypracována v Národním středisku pro jazyky (CILT) ve Spojeném království.²

Údaje ve studii jsou založeny na vzorku 2000 malých a středních podniků (MSP) z celé Evropy, srovnávané s informacemi z 30 nadnárodních společností a od skupiny expertů a doplněny souborem případových studií.

Téměř polovina šetřených MSP plánuje, že v příštích třech letech bude expandovat na nové zahraniční trhy. V důsledku toho předpokládají zvýšení poptávky po jazykových dovednostech. Nechtějí však do jazykového vzdělávání investovat samy, očekávají, že vzdělávací systémy členských států by se měly lépe postarat o jazykovou vybavenost absolventů. Nebo hledají na trhu práce geograficky mobilní lidi, kteří požadované jazykové kompetence mají.

Výzkum ukázal, že tyto reakce jsou neadekvátní. Významný podíl evropských podniků přichází kvůli nedostatku jazykových a interkulturních kompetencí o možnost exportovat své výrobky či služby. Výsledky studie napovídají, že zvýšení investic do jazykového vzdělávání v celé EU by přineslo dalekosáhlý hospodářský prospěch, zejména pokud jde o pozitivní dopad na produktivitu MSP a na jejich export.

Zpráva sice potvrzuje význam angličtiny jako světového obchodního jazyka, ostatní jazyky jsou však hojně využívány jako zprostředkovatelské jazyky. Analýza odhalila, že k úspěšnému budování obchodních vztahů je třeba řada jiných jazyků. Jako nejdůležitější byly uváděny hlavní evropské jazyky, např. němčina, francouzština a španělština, také však jiné světové jazyky, např. mandarínská čínština, arabština a ruština.

Studie bude tvořit základ nadcházející práce Obchodního fóra, která má přinést lepší pochopení toho, jaký vliv mají jazykové kompetence na obchod a zaměstnanost v EU.

Jazyky ve vzdělávání

V roce 2004 se 85 % žáků v sekundárním vzdělávání ve 27 zemích EU učilo angličtinu jako cizí jazyk. Angličtina byla nejobvyklejším cizím jazykem ve všech členských zemích, z nichž jsou k dispozici údaje, kromě Lucemburska,³ kde je běžnější francouzština a němčina. Podíl žáků učících se anglicky se pohybuje od 100 % ve Švédsku a 99 % v Dánsku a Finsku až po 69 % na Slovensku a v Bulharsku, 63 % v Lucembursku a 61 % v Maďarsku.

23 % žáků se učilo jako cizí jazyk francouzštinu a 17 % němčinu. Nejvyšší podíl žáků učících se francouzštinu byl v Lucembursku (99 %), v Rumunsku (86 %) a v Irsku (68 %), podíl žáků učících se německy byl rovněž nejvyšší v Lucembursku (99%), pak v Dánsku (85 %) a v Maďarsku (47 %).

AK

¹ *Effects on the European Union Economy of Shortages of Foreign Language Skills in Enterprise (ELAN)*. London, CILT – the National Centre for Languages 2006. 79 s.

² *CILT sídlí ve všech zemích Spojeném království: CILT – The National Centre for Languages v Anglii; Scottish CILT – The Scottish Centre for Information on Language Teaching and Research ve Skotsku; CILT Cymru – Y Ganolfan Genedlaethol ar gyfer Ieithoedd ve Walesu;*

Northern Ireland CILT – Northern Ireland Centre for Information on Language Teaching and Research.

³ *V Lucembursku jsou ve vzdělávání považovány za cizí jazyk všechny jazyky kromě lucemburštiny.*

Prameny:

http://ec.europa.eu/education/policies/lang/key/studies_en.html

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=STAT/07/25&format=HTML&aged=0&language=EN&uiLanguage=en>

Vzdělání a životní dráha 2

Jaký prospěch ve světě práce přináší lidem vzdělání a jak lze prospěšnost vzdělání měřit, zjišťovaly výzkumy, jejichž výsledky jsou shrnuty ve třetí zprávě Cedefopu o výzkumu odborného vzdělávání. Mírně zkrácený překlad podkapitoly 4.2. věnované této tematice uvádíme pro velký rozsah ve třech pokračováních (1. část byla otištěna ve Zpravodaji 1/2007).

Vlivy vzdělání na uplatnění na trhu práce

Jiná skupina studií zkoumala spojení mezi vzděláním a individuálními profesními drahami neboli uplatněním na trhu práce. Některé studie jsou spíše popisné, jiné jsou založeny na specifických teoriích trhu práce. Rozmanitost zkoumaných subjektů, teoretických přístupů a metod však znemožňuje srovnávání výsledků zejména z evropského hlediska.

Většina studií potvrzuje, že vyšší úroveň vzdělání snižuje pravděpodobnost nezaměstnanosti a zvyšuje účast v pracovních silách. To platí pro většinu – ne však všechny – evropské země. Rozdíly mezi jednotlivými zeměmi jsou někdy poměrně velké.

Úspěšnost v počátečním vzdělání do značné míry předurčuje přístup k vyššímu a dalšímu vzdělávání a lidé s vyšším dosaženým vzděláním a odborností mají lepší příležitosti k dalšímu odbornému vzdělávání a kariérnímu postupu. Lze předpokládat, že tento selektivní mechanismus účasti v dalším vzdělávání vede ke kumulativnímu zvýšení nerovnosti v přístupu ke vzdělávání mezi lidmi s vysokou a nízkou kvalifikací v průběhu celého života.

Existují značné rozdíly mezi zeměmi pokud jde o spojení mezi vzděláním a kariérními vyhlídkami v průběhu života. V zemích s vysoce standardizovanými systémy odborného vzdělávání charakterizovanými přesně definovanými profesními kvalifikacemi, např. v německém duálním systému nebo v zemích s národními kvalifikačními standardy, je prospěšnost vzdělání a profesní přípravy z hlediska zaměstnatelnosti, stability zaměstnání, ochrany před nezaměstnaností a úspěšné pracovní kariéry (a s tím spojených vyšších výdělků) obvykle vyšší než v zemích s méně integrovanými systémy vzdělávání a zaměstnání a s nižší profesní specializací. V systémech s vysokými standardy profesní kvalifikace, avšak s nízkou prostupností mezi vzdělávacími cestami, se v průběhu pracovního života neustále zvětšuje propast mezi lidmi s nízkou a vysokou kvalifikací a potenciál pro kompenzaci znevýhodnění zažívaného na začátku profesní dráhy je dosti omezený.

Podrobnou analýzu dopadu profesní přípravy na pracovišti a mimo pracoviště na pracovní kariéru poskytuje Pannenberg (1995). Vedle měření vývoje

příjmu pohlíží na individuální zaměstnaneckou mobilitu jako na možný prospěch ze vzdělávacích programů, které probíhají po povinné školní docházce většinou v podnicích. Zjišťuje, že krátká (dva až sedm dní) a delší (týden až měsíc) profesní příprava na pracovišti významně zvyšuje možnost mobility směrem vzhůru. Kratší období profesní přípravy má pozitivnější vliv na mobilitu uvnitř podniku, zatímco delší vzdělávací programy zvyšují mobilitu mezi podniky. Profesní příprava mimo pracoviště poskytovaná nezaměstnaným významně snižuje riziko setrvání v nezaměstnanosti pouze v případě, že programy jsou středně dlouhé (6 až 12 měsíců). Delší programy (nad 12 měsíců) však riziko setrvání v nezaměstnanosti zvyšují.

Na evropské úrovni zkoumaly prospěch ze vzdělání v průběhu života projekty financované Evropskou komisí: FAME (profesní identita, flexibilita a mobilita na evropském trhu práce), dva projekty TSER *Newskills* (potřeby nových profesních způsobilostí a lidé s nízkou kvalifikací) a *Yuseder* (nezaměstnanost mládeže a sociální vylučování: dimenze, subjektivní zkušenosti a institucionální odezva v šesti zemích EU), projekt Leonardo da Vinci *Duoqual* (dvojí kvalifikace a profesní mobilita) a VTLMT (vzdělávání, profesní příprava a přechod na trh práce).

I když vezmeme v úvahu rozdíly mezi jednotlivými státy, je materiální prospěch vzdělání pokud jde o vyšší účast v pracovních silách, vyšší nástupní platy, vyšší plat v průběhu pracovního života, více pracovních příležitostí a snížené riziko nezaměstnanosti opravdu univerzální.

Vzdělávání, profesní příprava a přechody v životní dráze

Výzkum přechodů a mobility je v mnoha evropských státech na vzestupu. To lze pravděpodobně připsat na vrub zhoršené situace na trhu práce, zejména pro mladé absolventy škol a nezaměstnané. Přechody mezi vzděláváním a profesní přípravou, vzděláváním/ profesní přípravou a zaměstnáním atd. jsou pro výzkum životní dráhy zvláště zajímavé, protože jsou to citlivé fáze, které jsou vysoce relevantní pro pozdější pracovní kariéru jednotlivce. Postup na životní dráze je tvořen řadou přechodů.

Úspěšný přechod ze vzdělávání nebo profesní přípravy do prvního zaměstnání je formativní pro celou pozdější kariéru a život jednotlivce. Schaeper a kol. (2000), kteří zkoumali pracovní dráhy po dobu osmi let po přechodu z OVP do práce v Německu, zjistili, že trvalá pracovní kariéra závisí přímo na prvním zaměstnání, pro něž byl člověk připravován, a nepřímo na vzdělanostním základu jednotlivce. Studie Bendera a Dietricha (2001) potvrzuje dlouhodobé důsledky úspěšného či méně úspěšného přechodu ze vzdělávání a profesní přípravy do práce. Soubory národních longitudinálních studií jsou rozsáhle využívány ke studiu procesů přechodu mladých lidí ze vzdělávání do pracovního života. Srovnávací výzkum ukazuje značné rozdíly mezi jednotlivými zeměmi ve vstupu mladých absolventů vzdělávání a profesní přípravy do zaměstnání.

Způsoby přechodu ze vzdělávání do zaměstnání se v jednotlivých zemích značně liší. Zdá se, že v Dánsku, Německu, Nizozemsku a Rakousku jsou snadnější než v zemích jižní Evropy, např. ve Španělsku, v Řecku nebo v Itálii, kde je přímý vstup do stabilní pracovní pozice po ukončení vzdělávání nebo profesní přípravy extrémně obtížný. V Belgii a ve Švédsku, kde jsou systémy vzdělávání a profesní přípravy rozpojeny s důrazem na všeobecné vzdělání, lze pozorovat trend polarizace mezi lidmi s vysokou a nízkou kvalifikací. Nedostatek praxe a způsobilosti vztahujících se k práci znesnadňuje získání prvního zaměstnání. To platí i pro Německo a jeho duální systém, který byl tradičně znám tím, že usnadňoval přechod z profesní přípravy do práce. Kvůli zhoršování situace na trhu práce a snížení počtu pracovních míst v posledních letech zažil duální systém vážnou „krizi“. Podniky omezily nabídku profesní přípravy, nebo nepřijímaly vlastní učně. Nedávné zhoršení situace vedlo německou vládu v roce 2004 k zavedení daní na profesní přípravu placených firmami, které ji neposkytují.

V jihoevropských zemích, např. ve Španělsku a Řecku, jsou slabá spojení mezi vzděláváním a trhem práce odpovědná za mnoho problémů týkajících se nezaměstnanosti mládeže. V obou zemích je nezaměstnanost mládeže třikrát vyšší než celková míra nezaměstnanosti. Navzdory špatným vyhlídkám jsou vysokoškolské diplomy v Řecku přeceňovány, protože jsou tradičně spojeny s vysokým sociálním ohodnocením, a profesní přípravě je připisována malá hodnota. Španělsko se v současné době pokouší snížit vysokou míru nezaměstnanosti mladých lidí reformou systému zaměstnávání se na lepší přizpůsobení nabídky a poptávky. Rozhodnutí o tom, zda jít na vysokou školu, nebo si vybrat profesní zaměření, je stále určováno hlavně fi-

nančními možnostmi a společenskou třídou. Nicméně lidé – hlavně muži – s ukončeným vysokoškolským vzděláním se pravděpodobněji stanou nezaměstnanými než ti, kteří mají střední kvalifikaci. Samotná vysoká úroveň kvalifikací proto individuální potenciál na trhu práce ve Španělsku nezlepší.

Pouze část výzkumu přechodů byla provedena z hlediska celé životní dráhy. Studie, které se zaměřily na určité fáze přechodu, např. ze vzdělávání nebo počáteční profesní přípravy do zaměstnání nebo do další profesní přípravy ignorují fakt, že přechody jsou zasazeny do rámce životní dráhy jednotlivce a mohou být řádně interpretovány jenom z této perspektivy.

Srovnávací analýzu modelu přípravy na pracovišti Spojeného království a německého duálního systému provedl Hillmert (2001) s použitím longitudinálních dat z BHPS¹ a GLHS². Životní dráhy a pracovní kariéry různých generací (1930-1970) jsou srovnávány z hlediska přechodů ze vzdělávání do zaměstnání, postavení na trhu práce v době vstupu do zaměstnání a profesní kariéry v letech po prvním zaměstnání. V rozporu s obecným míněním Hillmert našel mnoho podobností pokud jde o přechod do zaměstnání v obou zemích. Odchylka mezi různými úrovněmi dosaženého vzdělání se zvyšuje: pro lidi s nízkou úrovní vzdělání se stává stále obtížnější úspěšně vstoupit na trh práce. V obou zemích však střední odborné – nevysokoškolské – kvalifikace vykazují nejvyšší míru přímého vstupu do podniku. Obě země též projevují stálý pokles stability prvního zaměstnání v průběhu po sobě jdoucích kohort. Avšak korelace úrovně vzdělání a úspěšného vstupu do zaměstnání byla zjištěna obecně vyšší v Německu než ve Spojeném království; a nezměnila se při pohledu na několik po sobě jdoucích kohort. To potvrzuje předpoklad, že navzdory pokusům zlepšit tradiční učení na pracovišti ve Spojeném království prostřednictvím národních programů OVP (NVQ a Moderní učňovství) mají mladí lidé stále nedostatek uspokojivých profesních způsobilostí. Britský systém je však prostupnější pokud jde o možnost vstoupit do zaměstnání bez exaktních kvalifikací k tomu potřebných.

Projekt *Globalife* (Životní dráhy v procesu globalizace) financovaný nadací německého Volkswagenu analyzuje vliv globalizace na různé dimenze životních drah ve společnostech obvyklých pro země OECD. Hlavním zájmem zkoumání je zvyšování napětí mezi rostoucí nejistotou ohledně budoucí životní dráhy a sebezavazujícími rozhodnutími jednotlivců. Analýza se soustřeďuje na přechod z mládí do dospělosti, na změny kariérní mobility, formy zaměstnanosti a nezaměstnanosti v průběhu životní dráhy a na přechod ze za-

městnání do důchodu. Vzhledem k širokému záběru výzkumu projekt čerpá hlavně ze sekundární analýzy existujících longitudinálních souborů dat, a neshromažďuje vlastní data.

Individuální životní trajektorie jsou do značné míry určovány systémem vzdělávání a zaměstnání a vazbami mezi nimi. Silnější a slabší vazby mají velký vliv na úspěch či neúspěch přechodu mladých lidí do prvního (stabilního) zaměstnání. Studie pracovních kariér však ukazují, že vliv vzdělávání a profesní přípravy a jejich systémů sahá mnohem dále. Zprostředkováním profesních faktorů, (ne)zaměstnanosti a sociálního začleňování/vylučování přispívá vzdělávací systém ke kvalitě a kvantitě alokovaní prospěchu ze vzdělání v průběhu celé životní dráhy. Projekt *Yuseder* potvrzuje, že země se špatně koordinovanými systémy vzdělávání a profesní přípravy prokazují nejen nízké míry úspěšnosti přechodu, ale často také poskytují málo příležitostí k dalšímu vzdělávání. Lidé s nízkou kvalifikací v zaměstnání s nízkými příjmy mají méně šancí dostat se k dalšímu vzdělávání, a proto je pravděpodobné, že u nich bude znevýhodnění v průběhu života narůstat.

Prospěch ze vzdělání z hlediska kohorty

Dalším důležitým tématem ve výzkumu životní dráhy je zjišťování rozdílů mezi kohortami a generacemi pokud jde o prospěch ze vzdělání. Výzkum životní dráhy znovu objevil (první pokusy o zkoumání po sobě následujících generací či kohort prováděli již koncem 19. století převážně demografové) významnost příslušnosti ke generaci nebo věkové kohortě jako sociálního faktoru v přístupu k příležitostem a v získávání prospěchu. Zkoumáním životních drah různých generací (kohort) se sociální změny v průběhu času stávají zřejmé; zvláště zajímavé je to u vzdělávání.

Vliv vzdělávání ovlivňují jasné účinky kohorty. Následující věkové skupiny vykazují odlišné vzdělávací a kvalifikační struktury a setkávají se s odlišnými příležitostmi vstupu do zaměstnání, které vyplývají z hospodářského, sociálního a politického vývoje.

Studie, které srovnávají rozdíly v prospěchu ze vzdělání mezi generacemi nebo kohortami, se většinou zajímají o materiální prospěch, např. monetární zisk, účast na trhu práce, kariéru. Zjišťují však také nemateriální prospěch, např. vytváření rodiny, zdraví, kriminalitu a účast na politickém/společenském životě.

Starší kohorty mají v průměru nižší úroveň kvalifikací, avšak v hospodářsky prosperujících letech po 2. světové válce měly menší problémy se vstupem na trh práce. Hospodářské krize počátkem 70. a 80. let dramaticky změnila situaci na trhu práce s přetrvávající (dlouhodobou) nezaměstnaností a zvýšenou konkuren-

ci o pracovní místa. V důsledku expanze vzdělávání téměř ve všech evropských zemích v 60. letech, kdy do škol přišly silné populační ročníky, vstupovaly v 70. letech na trh práce první vysoce vzdělané a početné kohorty mladých lidí. Ti měli, ve srovnání s předchozími méně početnými kohortami s nižším vzděláním, větší problémy se vstupem na trh práce a se získáním kvalifikovaného a stabilního zaměstnání.

Díky dostupným zdrojům dat jsou šance na zaměstnání a prospěch u jednotlivých kohort intenzivně zkoumány ve Francii, v Německu, v Nizozemsku, v Norsku, ve Švédsku a ve Spojeném království. Zatímco skandinávské studie kohort zdůrazňují prospěch vztahující se ke zdraví a často vycházejí ze zdravotnických výzkumů, výzkum životních drah v Německu, ve Francii, v Nizozemsku a ve Spojeném království se soustřeďuje více na materiální a nemateriální prospěch.

Bynner a Parsons (2001) srovnávali ve Spojeném království dvě věkové skupiny (narozené v roce 1958 a 1970) a zkoumali relevanci kvalifikací a základních kompetencí v ochraně před nezaměstnaností. Došli k závěru, že kvalifikace a kompetence jsou pro vyvarování se nezaměstnanosti stále důležitější. Míry nezaměstnanosti v různém věku byly konzistentně vyšší u lidí s nízkou kvalifikací v mladší kohortě než ve starší kohortě.

Becker (1998) pohlížel na základě údajů z GSOEP³ a GLHS² na vztah mezi vzděláním a očekávanou délkou života, pozoroval po sobě jdoucí věkové skupiny a kontroloval jiné sociální determinanty, např. společenskou třídu. Vedle skutečnosti, že vyšší kvalifikace vedly ke zvýšení průměrné délky života německého obyvatelstva, zjistil, že přetrvávání nerovnosti v přístupu ke vzdělávání v průběhu generací přispívá k trvání odlišností v očekávané délce života podle společenské třídy.

Boockmann a Steiner (2000) shledávají v Německu klesající výnosy ze vzdělání mezi věkovými skupinami narozenými v letech 1925 až 1974, zejména u žen. Hillmert (2002) zjišťuje s použitím dat z GLHS² nepatrně klesající účinek úrovně vzdělání týkající se prvního vstupu do zaměstnání u čtyř věkových skupin od roku 1974 do roku 1992. Výhody profesních kvalifikací však ve srovnání se všeobecným vzděláním zůstávají. Na základě stejných údajů srovnávají Mayer a Brückner (1995) a Mayer (1996) kohorty narozené v roce 1930 a 1960. V rozporu s výše uvedenými zjištěními nacházejí zvyšující se účinek úrovně vzdělání na první vstup do zaměstnání a dokonce užší spojení mezi úrovní vzdělání a postavením v zaměstnání v dalších (5, 10, 15) letech pracovní kariéry. Skutečnost, že stejná data mohou vést k různým výsledkům, ukazují vý-

znam použité metody a předpokladů, také však to, jak málo je známo o těchto proměnných.

³ GSOEP – German Socio-Economic Panel (německý sociálně ekonomický panel)

AK

¹ BHPS – British household panel survey (britské panelové šetření domácností).

² GLHS – German life history study (německá studie životní dráhy)

Pramen: Descy, Pascaline – Tessaring, Manfred: *The value of learning. Evaluation and impact of education and training. Third report on vocational training research in Europe. Synthesis report.* Luxembourg, Office for Official Publications of the European Communities 2005, s. 258-262. (Cedefop Reference series ; Sv. 61) ISBN 92-896-0336-4

Centrální maturita ve spolkové zemi NRW

O centrální maturitní zkoušce (Abiturprüfung¹) v Severním Porýní-Vestfálsku rozhodla koalice SPD/Zelení, která vládla do května 2005, a byla potvrzena následnou koalici CDU/FDP. První písemné maturitní zkoušky s centrálně zadanými úlohami budou na gymnáziích v této spolkové zemi probíhat již letos na jaře. Přinášíme zkrácený výtah z emotivně laděného článku učitele, který se vyjadřuje k důsledkům zavedení centrální zkoušky pro vyučování angličtiny.

Některé ministerské předlohy pro písemné maturitní zkoušky v předmětech němčina a cizí jazyky jsou v rozporu se základním vzdělávacím a výchovným pověřením 2. pozměňovacího zákona o školském právu, který vstoupil v platnost 1. srpna 2006. V § 2 (5)¹ tohoto zákona se uvádí: „Žáci se mají především učit jednat samostatně a odpovědně“. Tento cíl je třeba respektovat, neboť ve společnosti globální konkurence obstojí pouze ten, kdo je schopen takto jednat.

Jednat samostatně a odpovědně se žáci učí především na učebním jednání, to znamená na učení ve všech jeho formách, stupních a jevech. Motivaci žáků, ale i učitelů podporuje to, že mohou spolurozhodovat o volbě obsahu vyučování, nikoli pouze o jejich probírání.

Pro základní a intenzivní kurzy předmětu angličtina však vydalo ministerstvo školství závazné předlohy, které sahají od všeobecného obsahového zaměření až po konkrétně označené texty, média a materiály. Omezení na jednotlivé texty, filmy nebo země, k nimž není dána alternativa, odporuje výše citovanému cíli vzdělávacího a výchovného pověřením školy.

Dále uvedené „zlepšovací návrhy“ se týkají pouze intenzivních kurzů angličtiny; analogicky platí i pro oblast základního kurzu.

Pro intenzivní kurz anglického jazyka v kvalifikační fázi pro centrální maturitu v roce 2007 a 2008 platí ve čtyřech základních zaměřeních tyto závazné předlohy:

▪ V zaměření *Shakespeare/drama* je to hra Macbeth. Je-li však odborně specifickým a výchovným cílem tohoto zaměření probírání jazykových, formálních a

eticko-sociálních prvků Shakespearova dramatu a základních rysů alžbětinského divadla a obrazu světa, pak by měli mít žáci a učitelé možnost volby mezi několika Shakespearovými dramaty.

▪ Zaměření *Utopický/dystopický* román je zastoupeno románem Margarety Atwoodové *The Handmaid's Tale*. Proč nejsou zařazeni jiní klasici utopie nebo anti-utopie, např. Thomas More, H.G. Wells, Ray Bradbury, George Orwell a Aldous Huxley? (Huxleyho *Brave New World* je alespoň vybrán pro centrální maturitu v roce 2008 jako alternativa k Atwoodové rozvláčné autobiografické výpovědi jedné prostitutky z donucení v teokraticko-totalitní Americe.)

▪ Zaměření *Post-koloniální zkušenost* se má probírat výhradně na příkladu Indie, přestože existuje množství dalších relevantních příkladů: Kanada, Jižní Afrika, Austrálie, Nový Zéland či další země (shodně s učebním plánem), které byly propuštěny z Britského impéria.

▪ Zaměření *Analýza hraného filmu* je svázané s filmem *Bend it Like Beckham* režisérky Gurinder Chadha jako povinným samostatným titulem, který je obsahově a pokud jde o filmový jazyk spíše nenáročný, a tudíž pro gymnaziální úroveň didakticky málo přiměřený. Pro výuku na vyšším stupni by byly vhodnější filmy, například *Finding Forrester*, *The Truman Show*, *The Cider House Rules*, *Schindler's List*, *Erin Brockovich*, *Dead Poets Society*, *Gandhi*, *Cry Freedom*, *Shakespeare in Love* atd.

Jinými slovy: U maturitní zkoušky by se nemělo předpokládat, že se při vyučování bude probírat pouze

jediný, specifický film tak intenzivně, že se může vytvořit souvislost s určitými rysy týkajícími se filmového jazyka a/nebo tematicko-obsahových podrobností.

Tento princip by měl v zásadě platit pro všechny zkoušky, tedy i pro písemné maturitní zkoušky. Ostřeji by se to dalo formulovat následujícím způsobem:

Neučí se to, co se zkouší. Naopak se zkouší to, co je natolik významné, aby se to učilo.

Na problémy současného konkurenčního světa a na jednání v tomto světě nejsou mladí lidé ve škole připravováni poskytováním znalostí, které se dají zkoušet, nýbrž prostřednictvím podnětů podporujících samostatné, kooperativní a individuální zodpovědné jednání, a to v ideálním případě na základě vyučovacích předmětů, na jejichž volbě se mohou podílet a které mají pro mladé dospělé věcný a eticko-sociální význam.

Také v podmínkách centrální maturity je možné uplatňovat samostatné učení a zodpovědné jednání. V tom případě se však nesmí připisovat neodůvodněně velký význam principu srovnatelnosti obsahů vyučování a zkušebních předpokladů.

Přeložila Jana Šatopletová

¹ *Abiturprüfung – závěrečná zkouška skládaná na konci Gymnasiale Oberstufe (ISCED 3) po 12 nebo 13 letech školní docházky. Po úspěšném složení zkoušky absolventi dostanou certifikát Abitur, který je potvrzen v Zeugnis der Allgemeinen Hochschulreife (vysvědčení zralosti pro vstup na všeobecně vzdělávací vysokou školu).*

Prameny:

Schneider, Werner: Zentralabitur und eigenverantwortliches Handeln - ein Widerspruch? Profil. Das Magazin für Gymnasium und Gesellschaft, 2006, č. 10, s. 38-40.

Eurydice – The information network on education in Europe.

Dodatkové kvalifikace v profesní přípravě

Duální profesní příprava se již několik let vyznačuje dvojitým vývojem: Požadavky na kvalifikace v jednotlivých oborech stále stoupají, zároveň se jednotlivé učební obsahy musejí často srovnatelně krátkodobě měnit a přizpůsobovat v závislosti na provozu. Oběma těmito tendencím lze čelit flexibilním uplatňováním dodatkových kvalifikací.

Dodatkové kvalifikace jsou zaměřeny na učně ve státem uznávaných učebních oborech. Doplnují vzdělávání o obsahy, které v osnovách nejsou předepsány, nebo je značně prohlubují. Jejich výuka probíhá během profesní přípravy nebo začíná bezprostředně po jejím ukončení a je časově nenáročná.

Kromě optimalizace vzdělávání vzhledem k požadavkům podniků na kvalifikace, zvyšuje zavedení dodatkových kvalifikací hodnotu nabídky vzdělávání také obsahově a zlepšuje její atraktivitu pro výkonné a motivované mladistvé. K náboru zvláště vhodných uchazečů může dojít již v době před profesní přípravou.

Internetový portál www.ausbildung-plus.de poskytuje k tématu dodatkové kvalifikace obsáhlé informace. Jádrem *AusbildungPlus* je obsažná, celostátní a bezplatně využitelná databanka pro nabídky vzdělávání s dodatkovými kvalifikacemi, která navíc informuje také o duálních studijních oborech. *AusbildungPlus* je projektem Ústavu německého hospodářství v Kolíně (IW), který je podporován Spolkovým ministerstvem školství a výzkumu (BMBF).

Internetový portál poskytuje k tématu dodatkové kvalifikace obsáhlé informace. Jádrem *AusbildungPlus* je obsažná,

Jednotlivé záznamy se v databance vyhledávají pomocí uživatelsky přívětivé vyhledávací masky a podávají u jednotlivých modelů uchazeči podrobné informace o obsahu, organizaci, průběhu a formalitách. Kromě toho jsou v záznamu uvedeny podniky zapojené do vzdělávání a vzdělávací zařízení s příslušnými kontaktními údaji. V lednu 2006 databanka obsahovala přes 2100 dodatkových kvalifikací s 12 000 zapojenými učebními podniky. Téměř 68 000 učňů v celém Německu absolvovalo paralelně s profesní přípravou nějakou dodatkovou kvalifikaci.

Důležitým pilířem stránky www.ausbildung-plus.de je informační systém. Rozsáhlá oblast se speciálními informacemi pro poskytovatele vzdělávání a podniky je dosažitelná přímo přes domovskou stránku. Zde se zodpovídají dotazy o dodatkových kvalifikacích a duálních studijních oborech, poskytují se všeobecné informace o profesní přípravě a o aktuálních trendech v kvalifikacích a uvádějí se typy pro vzdělávací praxi.

Mezi návštěvníky internetové platformy jsou především mladiství a učební podniky. Dosah portálu *AusbildungPlus* se od spuštění na Internetu v dubnu 2001 průběžně zvyšuje. V roce 2005 ho vyhledalo

měsíčně v průměru 40 000 zájemců, kteří otevřeli více než deset stránek. Portál *AusbildungPlus* je zcela bez reklam. Zvláště atraktivní marketinkovou formu pro poskytovatele dodatkových kvalifikací představuje rubrika „Vzdělávací nabídka měsíce“, ve které jsou detailně popsány a znázorněny zvláště příkladné a inovativní modely. Tyto stránky patří k nejvíce navštěvovaným.

Přednosti pro podniky

V současné době jsou v nabídce dodatkové kvalifikace pro 338 dosud platných učebních oborů. Přehled různých modelů a obsahových oblastí se najde přímo na domovské stránce *AusbildungPlus* („Příklady nabídky vzdělávání“). Zde jsou uvedeny dodatkové kvalifikace pro obchodní, řemeslné a technické učební obory. Dále se zde nacházejí příklady mezinárodních dodatkových kvalifikací a klíčových kvalifikací.

Učební podniky, které zavedení dodatkových kvalifikací zvažují, by se měly zapojit do konkrétního plánování, splňuje-li podnik aspoň jedno z těchto kritérií:

- V učebním plánu chybějí určité obsahy, které mají pro provoz v podniku vysokou hodnotu. Odborné znalosti a dovednosti učňů by se měly v tomto směru cíleně prohloubit.
- Mnozí učni nejsou v současné době dostatečně vytížení a mohli by pro podnik vykonat mnohem více.

- K získávání vhodných uchazečů je zapotřebí zvláštní úpravy profesní přípravy.

- Učni by měli být po ukončení profesní přípravy na podnik dlouhodobě vázáni. Zde by se měly více propojit profesní příprava a další vzdělávání.

Zavedení dodatkových kvalifikací v podniku

Tým *AusbildungPlus* sestavil katalog pro podniky, které by chtěly pro učně dodatkové kvalifikace zavést. Tento dokument je k dispozici pro stažení. Nejprve je třeba zjistit potřebu, tzn. porovnat podnikové požadavky na kvalifikace s obsahy relevantních učebních plánů. Při tom by se mělo přihlížet k rámcovým časovým podmínkám profesní přípravy a dovednostem učňů.

Ve druhém kroku se mohou zjišťovat možnosti spolupráce s poskytovateli vzdělávání nebo s ostatními podniky v regionu. To případně zredukuje náklady ve srovnání s vlastním koncepčním rozvojem. Při následné koncepci nabídky by se měly určit obsahy a organizace dodatkových kvalifikací, a také by se měla ujasnit otázka možné certifikace. Organizační koncepce se pak může určit externě, dohodne-li se spolupráce.

Podniky ve čtyřech z pěti nových spolkových zemí mají dokonce možnost využívat pro nabídku dodatkových kvalifikací podpůrné prostředky i podporované nabídky komor. Je stanoven povinný počet podporovaných míst a podpora se částečně omezuje na učební místa učebních svazů.

Obsahová zaměření dodatkových kvalifikací			
	Modely dodatkových kvalifikací	Poskytovatelé dodatkových kvalifikací	Učni
Mezinárodní kvalifikace	588	4 598	24 002
Podnikové hospodářství/obchodní kvalifikace	259	2 405	12 259
Klíčové kvalifikace	153	845	8 271
Výpočetní technika/informační technologie	275	468	6 275
Zralost pro studium na <i>Fachhochschule</i>	150	1 430	6 105
Technika	322	864	2 954
Stavebnictví	126	658	2 245
Péče o tělo/zdravověda	99	238	2 017
Média/telekomunikace	30	213	829
Turismus/gastronomie	48	237	525
Zahradnictví, zemědělství, lesnictví	13	45	490
Jiné	64	120	1 802
Celkem	2 127	12 121	67 774

Hlavní náplň obsahů dodatkových kvalifikací

Současná nabídka dodatkových kvalifikací má hlavní náplň v oblasti mezinárodních kvalifikací (viz tabulka). Zhruba 35 procent účastníků kurzů dodatkových kvalifikací se učí cizí jazyky nebo absolvuje vzdělávací pobyty. Téměř 4600 německých podniků nabízí učňům jeden nebo více z 588 modelů. Druhou nejdůležitější

oblastí, ve které podniky pokrývají potřebu dodatkových kvalifikací, jsou nabídky zaměřené na podnikové hospodářství a obchodní obory. 18 procent z 12 300 učňů získá kvalifikaci jako obchodní asistent (Průmyslová a obchodní komora), finanční asistent, podnikový ekonom se státní zkouškou nebo ve srovnatelných kurzech.

Klíčové kvalifikace získávají stále více na významu a zaujímají, pokud jde o celostátní počet účastníků, v obsahových kategoriích již třetí místo. Patří sem například trénink osobnosti, rétorické kurzy, prezentační techniky nebo týmový trénink. Přitom je třeba přihlížet k tomu, že klíčové kvalifikace jsou pravděpodobně důležitou součástí četných dalších dodatkových kvalifikací v mezinárodní oblasti. Zde jsou uvedeny jen takové modely, jejichž (jediné) těžiště se nachází v této kategorii. Více než 800 podniků zde nabízí dodatkové klíčové kvalifikace a umožňuje vzdělávání téměř 8300 účastníkům ve více než 150 různých kurzech.

Dále jsou významné kvalifikace ve výpočetní technice, informačních technologiích (IT) i Evropský řidičský průkaz na počítače – ECDL jako individuální systém stavebních kamenů, různé certifikáty Microsoftu nebo model N@t-Scout Průmyslové a obchodní komory (IHK). Po mezinárodních a obchodních kvalifikacích je, měřeno počtem poskytovatelů, kvalifikace učňů pro zralost pro studium na (odborné) vysoké škole na třetím místě, u účastníků na 5. místě. Tyto dodatkové kvalifikace, také nazývané obory „poskytující dvojí kvalifikaci“, umožňují úspěšným učňům dále studovat. Absolvování je umožněno zvláštní úpravou výuky v profesní škole.

Těžiště technických a technologických dodatkových kvalifikací spočívá v řemeslných podnicích orientovaných na výrobu. Učňi se dodatkově vzdělávají zvláště v oborech elektro a automechanika. Dalšími oblastmi kvalifikací jsou stavební řemesla, péče o tělo a zdraví. K tomu se řadí dodatkové kvalifikace v oblasti médií/telekomunikací a turismu a gastronomie, kde se v daném oboru převážně počítá s prohlubováním speciálních odborných znalostí učňů.

Aktuální trendy v kvalifikacích

Databanka *AusbildungPlus* se v minulém roce (tzn. 2005) dále rozšířila. Počet modelů a tím i dodatkových kvalifikací se sice od ledna 2005 do ledna 2006 moc nezměnil, značně se ovšem v tomto období zvýšil počet nabídek, popř. zúčastněných poskytovatelů dodatkových kvalifikací. V minulém roce se připojilo téměř 300 podniků, které pro své učně organizují formy dodatkových kvalifikací. Zároveň však v celostátním měřítku značně klesl počet účastníků, zhruba o 6 procent. Tento kvantitativní vývoj databanky se projevuje pokračováním a částečně posílením čtyř trendů v kvalifikacích, které se projevují již několik let:

- **Dvojí kvalifikace, profesní příprava a přístup na vysokou školu:** Počet podniků, které umožňují svým učňům paralelně s profesní přípravou získat oprávnění k přístupu na (odbornou) vysokou školu, stoupl

v minulém roce o 4 procenta, počet zúčastněných učňů o 3 procenta.

- **Spojení profesní přípravy a dalšího vzdělávání:** Stále více se poskytují již během profesní přípravy obsahy a dovednosti dodatkových kvalifikací, které se dají započítat ke kurzům dalšího vzdělávání nebo je plně zahrnují. Tyto modely se využívají zvláště k získávání budoucího dorostu pro střední management.

- **Internacionalizace:** Kurzy cizích jazyků, zahraniční pobyty a dodatkové kvalifikace s obsahy z mezinárodní ekonomiky stále ještě zaznamenávají velký příliv. V minulém roce přibýly především jazykové kurzy, které učňi mohou navštěvovat částečně také nezávisle na učebním podniku, např. ve večerních hodinách nebo o víkendech.

- **Spojení profesní přípravy a vysokoškolského vzdělávání:** Druhou obsahovou oblast databanky *AusbildungPlus* představují duální studijní obory s integrovaným vzděláváním. Duální studijní obory spojují podnikovou profesní přípravu se studiem na odborné vysoké škole, akademii nebo universitě a rovněž vedou ke dvojí kvalifikaci. Počet takových duálních studijních oborů se od ledna 2005 do ledna 2006 celostátně zvýšil z 518 na 583 (plus 11 procent). Z toho univerzity nabízejí již 16 studijních oborů. Vedle oborů ekonomika, informatika a technika by mohl být otevřen také první studijní obor architektury (odborná vysoká škola).

Dodatkové kvalifikace v duální profesní přípravě skýtají učebním podnikům a zúčastněným učňům čtené přednosti, a proto jsou pro obě strany vysoce atraktivní. Jedinečné celostátní rozhraní *AusbildungPlus* koordinuje v této oblasti nabídku a poptávku a jako informační platforma vykonává navíc cenné pomocné služby. Kvantitativní a kvalitativní vývoj těchto kvalitních nabídek vzdělávání ukazuje, že tato oblast zaujímá uvnitř vzdělávacího trhu důležitou funkci.

Přeložila Jana Šatopletová

Pramen: Voß, Hendrik: Zusatzqualifikationen in der Berufsausbildung – Vorteile für Betriebe. Wirtschaft und Berufserziehung, 2006, č. 3, s. 16-18.

Uvedeným tématem se zabývají i tyto články Zpravodaje:

Dodatkové – kvalifikace, příprava, vzdělávání – 7-8/2001

Dodatkové kvalifikace v duálním systému – 5/2001

Dodatkové kvalifikace – prostředek modernizace německého duálního systému – 12/2000

Bibliografická databáze Cedefopu

Databázi, označovanou zkratkou VET-Bib (odborné vzdělávání a příprava – bibliografie), buduje knihovna Cedefopu v Soluni.

VET-Bib tvoří nejúplnější a nejaktuálnější přehled evropské literatury z oblasti odborného vzdělávání. Je neocenitelným nástrojem pro politické činitele, pracovníky z výzkumu a praxe odborného vzdělávání, zaměstnavatele a odborové svazy v Evropě, kterým poskytuje přístup nejen k bibliografickým odkazům, ale často i k samotným dokumentům.

VET-Bib produkuje knihovnická a dokumentační služba Cedefopu ve spolupráci se sítí *ReferNet* (Evropská síť referencí a odborných znalostí v oblasti odborného vzdělávání), která zahrnuje zástupce všech členských států EU a zástupce Norska a Islandu. Webová adresa *VET-Bib* je v pramenech na konci článku.

Aktuální informace o všech problémech odborného vzdělávání a přípravy (OVP)

Informační specialisté označují proces získávání správných informací ve správném okamžiku termínem inteligentní shromažďování. Činitelé v oblasti OVP potřebují okamžitou informaci a pokud možno stručný komparativní přehled o předmětu, kterým se právě zabývají. Neustále aktualizovaná bibliografická databáze je základním nástrojem pro monitorování a analyzování politiky OVP v členských státech, na evropské a mezinárodní úrovni. Vyhledáním ve *VET-Bib* se snadno získá přehled posledního vývoje v nějaké oblasti, např. politika členského státu ve vztahu k postiženým lidem, opatření pro uznávání nových způsobů atd.

Obsah a záběr

Databáze *VET-Bib* zahrnuje různá témata z oblasti OVP, např. výzkum, politiku, praxi, vzdělávací systémy, srovnávací analýzu a statistiku. Jejím úkolem je shromažďovat evropské materiály a klíčové informace o členských státech a o OVP na mezinárodní úrovni.

Každý záznam obsahuje standardní bibliografické informace a abstrakt v angličtině a je založen na řízeném slovníku Evropského tezauru OVP, který byl zpracován v Cedefopu. *VET-Bib* má multilingvální přístup a odkazuje na publikace, které jsou ve všech oficiálních jazycích EU. Záznamy poskytují též informace o možnosti získání plného textu dokumentu. Dokumenty, jejichž záznam nemá odkaz na elektronickou podobu (*hyperlink*), si uživatel může objednat, vypůjčit z knihovny, popř. kontaktovat přímo autora. Na Internetu je asi třetina dokumentů od roku 2000.

VET-Bib obsahuje záznamy: publikací EU a vlád jednotlivých států; výzkumných zpráv; právních do-

kumentů; článků z periodik; elektronických dokumentů, webových stránek, databází; přednášek; politických dokumentů; jednání (seminářů, konferencí); knih; statistik.

Dynamické bibliografie

Databázi *VET-Bib* lze používat různým způsobem. Zvláště užitečnou možností, nabízenou od roku 2003, jsou dynamické tematické bibliografie. Ty jsou zpracovávány jako odpověď na specifické bibliografické potřeby v literatuře o OVP. Jejich obsah je automaticky aktualizován pokaždé, když do *VET-Bib* přibude nový záznam. Dynamické bibliografie jsou v současné době k dispozici na tato témata:

- včasná identifikace potřeb kvalifikací;
- e-learning;
- knihovníci a informační pracovníci;
- celoživotní vzdělávání;
- kvalita v OVP;
- národní systémy OVP;
- OVP a rozšiřování EU: srovnávací studie;
- OVP a odvětvové kvalifikace.

Statistika *VET-Bib* (září 2006) uvádí: více než 60 000 vstupů; přes 300 nových vstupů měsíčně, přes 5000 ročně; všechny členské státy EU; všechny úřední jazyky EU; více než 7000 elektronických odkazů na plné texty; přímý plnotextový přístup k více než 3000 klíčovým dokumentům z evropského OVP; více než 500 organizací má napojení k *VET-Bib* přímo ze svých webových stránek.

Zázemí VET-Bib

Knihovna Cedefopu shromažďuje a rozšiřuje informace od členských států, evropských a mezinárodních organizací od roku 1975, kdy byl Cedefop založen. *VET-Bib* je budována s pomocí sítě *ReferNet*, (ta v roce 2001 nahradila dřívější *Documentary Network*) a odpovídá na poptávku po informacích, které umožňují srovnávání vývoje a politiky OVP mezi členskými státy EU. Pracovníci knihovny usilují o zvyšování kvality *VET-Bib*, která je certifikovaným produktem ISO 9000.

AK

Prameny:

CEDEFOP. *Do you use VET-Bib? You probably should.* *Cedefop Info*, 2006, č. 3, s. 4.
<http://libserver.cedefop.europa.eu>

Co nového v časopisech

<p>European journal of vocational training</p> <p>Drenoyianni, Helen ICT in education: the opportunity for democratic schools? [<i>IKT ve vzdělávání: příležitost pro demokratické školy?</i>] EJVT, 2006, č. 39, s. 5-20, lit. 31.</p> <p>Úloha informačních a komunikačních technologií (IKT) ve školách budoucnosti. IKT jako symbol reformy vzdělávání. Začlenění IKT do vyučování nabízí možnost významného zlepšení celkové kvality vzdělávání. Někteří odborníci však namítají, že k tomuto zlepšení nemůže dojít za současných podmínek ve vzdělávání, Mají-li být možnosti IKT plně využity, je třeba změnit prostředí tak, aby bylo vhodné pro lidskou a demokratickou vizi vzdělávání. Výhody a nevýhody využívání IKT ve vzdělávání. Příklady z praxe.</p>	<p>Stamm Margrit Youth unemployment. Outline of a psychosocial perspective. [<i>Nezaměstnanost mládeže. Nástin psychologicko-sociální perspektivy.</i>] EJVT, 2006, č. 39, s. 104-114, lit. 35.</p> <p>Strukturální změny ve světě práce ovlivňují také sociální entitu „mládež“. V kontextu nezaměstnanosti mládeže je třeba změnit směr a rozvíjet u mladých lidí strategie zaměřené na kompetence, které jim pomohou zvládnout nové požadavky trhu práce a spoluvytvářet svou profesní dráhu. To se týká všech mladých lidí, nejen těch, kteří patří do rizikových kategorií. Začleňování mladých lidí do pracovního života je sociálně politický úkol i pro společnost jako celek.</p>
<p>Gendron, Bénédicte Economic analysis of continued education by holders of short-cycle technical diplomas in French higher education. [<i>Ekonomická analýza pokračovacího vzdělávání držitelů technických diplomů krátkého cyklu ve francouzském vysokoškolském vzdělávání.</i>] EJVT, 2006, č. 39, s. 80-104, 1 obr., 4 tab., lit. 31.</p> <p>V kontextu silné konkurence na trhu práce a v systému zaměstnanosti je rozhodnutí pokračovat ve studiu po absolvování krátkého cyklu vysokoškolského odborného vzdělávání strategickou volbou, kterou jednotlivci čelí realitě, protože vědí, jak jednat a reagovat na vyvíjející se prostředí a vyrovnat se s nejistotou. Pokračovací vzdělávání se liší podle profilů studentů (kvalifikace, specializace a pohlaví). Může být kombinací strategie vzdělávání a/nebo strategie zaměstnatelnosti, minimalizace rizika (selhání při studiu) a maximalizace konkurenčních výhod. Příloha článku podává popis systému vysokoškolského vzdělávání ve Francii.</p>	<p>Kirpal, Simone Work identities in comparative perspectives: the role of national and sectoral context variables. [<i>Pracovní identita ze srovnávacích hledisek: role proměnných v národním a odvětvovém kontextu.</i>] EJVT, 2006, č. 39, s. 21-45, 2 tab., lit. 47.</p> <p>Nové myšlenky o flexibilitě, zaměstnatelnosti a celoživotním vzdělávání posunují požadavky trhu práce, protože vyvolávají potřebu flexibilních modelů zaměstnání a nových způsobů. Zaměstnanci jsou nuceni zabezpečovat svou zaměstnatelnost neustálým přizpůsobováním svých kvalifikačních profilů a řízením svých vlastních individualizovaných profesních drah. Tyto trendy ovlivňují pracovníky na všech úrovních ve výrobě i v odvětví služeb. Ukazuje se, že novým žádoucím typem by se mohl stát podnikatelský pracovník s individualizovanými soubory způsobů, vnitřními kontrolními mechanismy a přenositelnými odbornými dovednostmi. Článek dokládá, že většina zaměstnanců střední úrovně kvalifikací v Evropě tyto požadavky není schopna plnit, a že je třeba jim v tom pomoci.</p>
<p>L'enseignement technique</p> <p>Rochereau, Sabine 750e anniversaire de La Sorbonne en 2007. [<i>750leté výročí Sorbonny v roce 2007.</i>] L'enseignement technique, 2006, č. 212, s. 20.</p> <p>Do roku 1200, kdy byla založena Pařížská univerzita, školy příslušely ke kostelům a klášterům. Sorbonna byla založena o více než 50 let později jako první kolej (<i>Premier Collège</i>) v Latinské čtvrti. V roce 1257 přijala první 20 studentů. Založení tiskárny (1469) znamenalo první dobu rozkvětu. V 17. století nechal celou budovu přestavět kardinál Richelieu. V době Francouzské revoluce byla zkonfiskována knihovna a v roce 1792 byla Sorbonna dekretem zrušena. Znovu se stala univerzitou v roce 1821. V současné době sdružuje čtyři univerzity, které navštěvuje přes 30 tisíc studentů.</p>	<p>Les métiers de l'aérien. Choisir un métier, dossier n° 38. [<i>Povolání v letectví. Vybrat si povolání, složka č. 38.</i>] L'enseignement technique, 2006, č. 212, s. I-XVI.</p> <p>Panorama francouzského leteckého průmyslu. Statistické údaje o zaměstnancích. Povolání v leteckém průmyslu, jejich charakteristiky a kvalifikační požadavky. Povolání v dopravě a na letištích. Odborné vzdělávání a seznam škol. Vzdělávací politika v Airbusu.</p>

Nové knihy v knihovně

Průcha, Jan: **Srovnávací pedagogika**. Mezinárodní komparace vzdělávacích systémů. 1. vyd. Praha, Portál 2006. 263 s.

Sg. 26168

Je rovnoměrná vyváženost mezi všeobecným a odborným sekundárním vzděláváním nějakým ideálem, k němuž by se měly jednotlivé země, včetně České republiky, přibližovat? ... Skutečností je, že ve většině ... zemí OECD se nevyskytují tak vysoké proporce mladých lidí vzdělávajících se v programech, které kombinují přípravu ve škole a práci na úrovni odborného sekundárního vzdělávání. To zavedává příčinu některým kritikům u nás, aby volali po radikálním omezení učňovského vzdělávání u nás. Podívejme se, jak se na svou situaci dívají v tomto ohledu např. Švýcaři – tedy obyvatelé země s jedním z nejvyšších HDP na obyvatele. ... Ve Švýcarsku se téměř 70 % všech mladých lidí ve vyšším sekundárním vzdělávání připravuje v odborném a profesním typu vzdělávání. ...

Vališová, Alena – Kasíková, Hana a kolektiv: **Pedagogika pro učitele**. Školský systém v českých zemích, vzdělávací politika a řízení školství, podoby vyučování a třídní management, hodnocení ve vyučování, pedagogická diagnostika, práce výchovného poradce. 1. vyd. Praha, Grada 2007. 402 s. (Pedagogika) ISBN 978-80-247-1734-0 Sg. 26151

Komunikace je vlastním nositelem sociálního dění. Člověk se stává člověkem především proto, že rozumí světu, který ho obklopuje, že rozumí chování druhých lidí, sociálním podnětům a zároveň že sám dává svému chování sociální význam.

Pasch, Marvin a kol.: **Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině**. 2. vyd. Praha, Portál 2005. 416 s.

ISBN 80-7367-054-2

Sg. 26152

Dlouhodobá a krátkodobá paměť spolu velmi úzce spolupracují. V dlouhodobé paměti je obrovská spousta informací, které se do ní uložily na základě učení a zkušeností. Tyto informace však nejsou neustále přítomny v našem vědomí. ... vědomá práce s informacemi probíhá v krátkodobé paměti, tedy buď s informacemi vyvolanými z dlouhodobé paměti, nebo s informacemi přejatými ze sensorické paměti. Krátkodobá paměť má však omezenou kapacitu – může současně zpracovávat pouze určité množství informací. Proto potřebujeme určitý systém, který krátkodobé paměti zpřístupní zvládnutelnou část informací uložených v dlouhodobé paměti.

The history of European cooperation in education and training. Europe in the making – an example. [Historie evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě. Evropa jde příkladem.] European Commission. Luxembourg, Office for Official Publications of the European Communities 2006. 330 s. ISBN 92-894-8986-3 Sg. 26155

Historický přehled od roku 1948 do roku 2005.

Polačková, Zuzana: **Fundraisingové aktivity**. Jak získat finanční prostředky od místní komunity. 1. vyd. Praha, Portál 2005. 119 s. ISBN 80-7178-694-2 Sg. 26161

Nebojte se uspořádat hru v nočním baru uprostřed největší zábavy. Právě naopak – to je okamžik, kdy jsou lidé nejpřístupnější podobným činnostem, kdy se nebojí zesměšnění a naplno se projeví touha soutěžit, hrát si a bavit se.

ETF Yearbook 2006. Skills development for poverty reduction. [Ročenka Evropské nadace odborného vzdělávání 2006. Rozvoj kvalifikací pro snížení chudoby.] Luxembourg, European Training Foundation 2006. 207 s. Sg. 26158

Jezberová, Romana a kol.: **Nová koncepce klíčových kompetencí v RVP odborného vzdělávání**. RVP oborů vzdělání – verze 2006. Praha, Národní ústav odborného vzdělávání 2007. 51 s. Sg. 26159

Lazarus, Arnold A. – Lazarus, Clifford N.: **101 strategií jak se nezbláznit v šíleném světě**. 1. vyd. Praha, Portál 2004. 175 s. ISBN 80-7178-834-1 Sg. 26162

Až budete mít příště pocit, že se vás zmocňuje plíživě ochromující chuť odložit práci na později, slibte si, že se budete jen několik málo minut věnovat úkolu, který odkládáte. Po prvních několika minutách pravděpodobně zjistíte, že se dostavila chuť do práce, a budete pokračovat se vzrůstajícím zájmem a nadšením.

Švarcová, Iva: **Základy pedagogiky**. 1. vyd. Praha, Vysoká škola chemicko-technologická 2005. 290 s. + CD ISBN 80-7080-573-0 Sg. 26163

Praktická inteligence se chápe jako schopnost jedince úspěšně řešit komplikované problémy života, pro něž neexistují jednoznačná řešení a použitelné algoritmy. Koncepce sociální inteligence vychází z názoru, že inteligence má i společenský aspekt, jako schopnost porozumět druhým a jednat moudře v mezilidských vztazích.

Informační věda a knihovnictví. Výkladový slovník české terminologie z oblasti informační vědy a knihovnictví. Výběr z hesel v databázi TDKIV. Editor Miroslav Ressler. 1. vyd. Praha, Vysoká škola chemicko-technologická, Národní knihovna ČR 2006. 161 s. + CD Sg. 26170

rešerše – Výsledek (popř. proces) vyhledávání informací ve formě dokumentografických nebo faktografických záznamů, popř. plných textů dokumentů. Rešerše se zpracovává na základě rešeršního požadavku uživatele, který je zformulován pomocí dotazovacího jazyka do rešeršního dotazu; při provádění rešerše se uplatňuje rešeršní strategie. Podle charakteru obsažených informací se rozlišuje dokumentografická nebo faktografická rešerše; rešerše fixovaná na nosič se považuje za sekundární dokument.

The IT continuing training system and its international dimension. [Systém dalšího vzdělávání v informační technologii a jeho mezinárodní dimenze.] Hans Borch, Hans Weissmann, Peter Worldelmann (Eds.). Bielefeld, Bertelsmann 2007. 385 s. Sg. 26173

Znovuobjevené knihy

Matthioli, Petr Ondřej – Hájek z Hájku, Tadeáš: **Herbář jinak bylinář velmi užitečný**. 1. vyd. Praha, Odeon 1982. 333 s. Sg. 23502

Cibule nachází se v několika způsobu, ale obvyčejnější jest trojí: Jedna obecní a hlavatá slove, druhá srostlá a třetí aškalonyka. Obecní jest zas dvojí, bílá a červená. Bílá není tak kousavá jako červená. Srostlá mívá spolu několik hlaviček srostlých, někdy devět, až i do jedenácti, a taková chutnější bývá než jiná. Ta pak, kteráž slove aškalonyka, jest náš ošlejš. Všechny pak cibule mají list dlouhý, prázdný jako trubička, zelený, kousavý a špičatý. Prut půl druhého lokte zdělí, prázdný, v prostředku nadutější. Při vrchu okrouhlé z hlavičky kvítíčko vychází a potom z něho rodí se semeno černé, kousavé. Hlavičky cibulné jsou také kousavé a špavé, jakž všem známé jest.

Lutterer, Ivan – Majtán, Milan – Šrámek, Rudolf: **Zeměpisná jména Československa**. Slovník vybraných zeměpisných jmen s výkladem jejich původu a historického vývoje.

1. vyd. Praha, Mladá fronta 1982. 373 s. (Malé encyklopedie. Sv. 11.) Sg. 23506

Hodslavice, ves již. od Nového Jičína v Severomoravském kraji. Rodiště Františka Palackého. – Již od prvního dochovaného zápisu z r. 1411 má trvale podobu Hodslavice (psáno Hodsl-, Hoczl-, Hotsl- apod.). MJ utvořeno čelední příponou – ice (z –ici) od OJ Hodslav n. Hodslav a znamená „ves lidí Hodslavových“. Tento typ MJ (složené OJ + -ice) je rozšířen jenom na starém sídelním prostoru, kam také H, náležejí. Srov. MJ Bohuslavice, Jaroměřice, Myslibořice.

Spěvák, Jiří: **Král diplomat. Jan Lucemburský 1296 – 1346**. 1. vyd. Praha, Panorama 1982. 276 s. (Stopy, fakta, svědectví) Sg. 23509

Politická distance mezi českým králem Janem a římským králem Ludvíkem Bavorským byla takové povahy, že nebyla zřejmá evropským královským dvorům ani jiným diplomatickým činitelům, jinak bedlivě sledujícím jakékoli změny na evropské politické scéně. Proto můžeme v některých listinách číst, že český, římský a francouzský král „žijí navzájem ve velké svornosti ve všech ohledech.“

Zajímavé internetové adresy

50. výročí Římské smlouvy

<http://europa.eu/50/>

CORDIS focus Newsletter

CORDIS – *Community Research & Development Information Service* (Informační služba výzkumu a vývoje ve Společenství) uvádí denně nové články na webových stránkách *CORDIS News service*. Výběr z těchto článků je publikován v měsíčníku *CORDIS focus Newsletter*, který vychází v šesti jazycích (anglicky, francouzsky, italsky, německy a polsky). <http://cordis.europa.eu/news/focus>

Server HOAX.cz

Server spravuje pravidelně aktualizovanou databázi nejrozšířenějších podvodných e-mailů. Dříve než se dojmete osudem člověka či zvířete, jehož život závisí na rozeslání řetězového e-mailu na co největší počet adres, podívejte se do této databáze. (Pravděpodobně ho tam najdete, protože hledat touto cestou pomoc není moc produktivní). <http://www.hoax.cz/czel>

Nová ročenka Eurostatu 2006/2007

V ročence najdete odpovědi na tyto a mnohé další otázky: Kolik procent populace má nadváhu nebo je obézní? Kolik cizích jazyků se učí žáci v EU? Ve kterém členském státě je benzín a nafta nejdražší? Kolik odpadu připadá na jednoho obyvatele? <http://ec.europa.eu/eurostat>

Šťastné ženy

Internetový magazín *Šťastné ženy* je aktualizován každý den. Příspěvky jsou rozděleny do rubrik (Zdraví a krása, Náš domov, Kam na cesty, Ze společnosti ...). Registrované čtenářky mohou přispívat do diskuse, účastnit se soutěží, hrát hry. <http://www.stastnezeny.cz>

Zpravodaj – Odborné vzdělávání v zahraničí vydává Národní ústav odborného vzdělávání, Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10, www.nuov.cz. Redaktorka: Anna Konopásková, anna.konopaskova@nuov.cz, tel. 274 022 133, fax 274 863 380.